

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่ควรจะเป็น กรณีศึกษาในเขตพื้นที่ อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยก่อนที่ได้ทำการสร้างเครื่องมือได้ศึกษาค้นคว้าจากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องที่ต้องการจะศึกษามาประกอบในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่ต้องการจะศึกษาซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) คือ ประชาชน ในเขตพื้นที่อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร จำนวน 125,600 คน (สำนักงานทะเบียน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ; 2549)

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) คือ ประชาชน ในเขตพื้นที่อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ได้จากการคำนวณหาจากสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane. 1973 : 727; อ้างใน สุพจน์ วัฒนวิเชียร 2543:28) ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขนาดตัวอย่างและใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 หาขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) จากประชาชน จำนวน 125,600 คน (ข้อมูลทะเบียนราษฎร อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ประจำปี 2550 ประชากรที่ทำการวิจัยจำนวนทั้งสิ้น 125,600 คน การหาขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากร โดยวิธีหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane. 1973 : 727; อ้างใน สุพจน์ วัฒนวิเชียร 2543 : 28) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e^2)}$$

โดยกำหนดค่าดังนี้

- n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากร
 e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น กำหนดที่ร้อยละ 0.05

$$\text{แทนค่าในสูตร } n = \frac{125,600}{1 + 125,600(0.05^2)}$$

$$n = 399$$

$$\text{ประชาชน} = 399 \text{ คน}$$

$$\text{กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น} = 399 \text{ คน}$$

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการให้ข้อมูลมี เพศ อาชีพ และ การศึกษา คือ

2.2 ทำการสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบกำหนดโควตา (Quota sampling) แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ โดยจะเลือกหน่วยตัวอย่างจาก 3 กลุ่มรวมเป็น 399 คน โดยใช้ข้อมูลจากประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดจังหวัดสกลนคร ประจำปี 2550 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การสุ่มตัวอย่าง

	ระดับการศึกษา	จำนวน
	- ประถมศึกษา	100
	- มัธยมศึกษา หรือ เทียบเท่าขึ้นไป	60
	- อนุปริญญา และ ปริญญาขึ้นไป	40
เพศชาย	กลุ่มอาชีพ	จำนวน
200 คน	- อาชีพรับราชการ หรือ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	30
	- อาชีพค้าขาย หรือ ประกอบธุรกิจส่วนตัว	60
	- อาชีพเกษตรกร	100
	- อื่น ๆ	10

เพศหญิง 199 คน	ระดับการศึกษา	จำนวน
	- ประถมศึกษา	100
	- มัธยมศึกษา หรือ เทียบเท่าขึ้นไป	60
	- อนุปริญญา และ ปริญญาขึ้นไป	40
กลุ่มอาชีพ	จำนวน	
	- อาชีพรับราชการ หรือ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	40
	- อาชีพค้าขาย หรือ ประกอบธุรกิจส่วนตัว	50
	- อาชีพเกษตรกร	100
	- อื่น ๆ	9

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้
  - 1.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษาครั้งนี้
  - 1.2 กำหนดขอบเขตของคำถามให้ครอบคลุมองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึงบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่ควรจะเป็น กรณีศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ทั้งนี้ข้อคำถามบางส่วนได้พัฒนาและเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม ความคิดเห็นต่อการปรับปรุงวิธีการสรรหากำนันผู้ใหญ่บ้าน กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย แล้วนำมาเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแนะนำให้แก้ไขปรับปรุง
  - 1.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง
2. การทดสอบและการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย
  - 2.1 ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ และวิจารณ์คำถามแต่ละข้อเพื่อให้ตรงตามเนื้อหาและตรงตามตัวชี้วัดที่ต้องการและครอบคลุมเนื้อหาก่อนนำมาแก้ไข ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่
    - 2.1.1 นายพงษ์ฤทธิ์ คงประสิทธิ์ วุฒิการศึกษาปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ตำแหน่งนายอำเภอสว่างแดนดิน

2.1.2 นายสมเจตน์ พิมพานนท์ วุฒิการศึกษาปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่งปลัดอำเภอเจ้าพนักงานปกครอง 7 (ว) ที่ทำการปกครองอำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

2.1.3 นายพยุง เหล็กดี วุฒิการศึกษา ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ตำแหน่งปลัดอำเภอเจ้าพนักงานปกครอง 7 (ว) ที่ทำการปกครองอำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร

2.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาอีกครั้งเพื่อความสมบูรณ์

2.3 ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม ด้วยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชนในเขตอำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพ ดังต่อไปนี้

2.3.1 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ t-test

2.3.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามชุดนี้ทั้งฉบับเท่ากับ 0.1883

3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย ข้อคำถามทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษาและอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้าน ที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่ควรจะเป็น กรณีศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร เป็นข้อคำถามให้เลือกตอบ

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะของประชาชน ในเขตพื้นที่อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ต่อบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นข้อคำถามปลายเปิด

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจสอบถามหรือเป็นการศึกษาเชิงปริมาณโดยแบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ (Check list) ที่กำหนดคำตอบไว้หลายคำตอบ ให้ผู้ตอบเลือกตอบ 1 คำตอบ โดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดความคิดเห็นของประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ต่อบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่ควรจะเป็น จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสรุปเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัยที่กล่าวในบทที่ 2 เป็นการวัดความรู้สึกในด้านจิตอารมณ์ (Affective domain) ของประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ต่อบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ระดับความคิดเห็นโดยการวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งกำหนดระดับความคิดเห็น เป็นเลขระดับคะแนน 5 ระดับ ของลิเคิร์ท ดังนี้

มีระดับความเห็นด้วยมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
มีระดับความเห็นด้วยมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
มีระดับความเห็นด้วยปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
มีระดับความเห็นด้วยน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
มีระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

ผู้วิจัยได้นำคะแนนที่ได้เทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ยได้เป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด .2543 : 100) ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีระดับความเห็นด้วยมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีระดับความเห็นด้วยมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีระดับความเห็นด้วยปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีระดับความเห็นด้วยน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด

ในการเลือกคำตอบ ใช้กาเครื่องหมาย ✓ ลงในระดับคะแนนที่ตรงกับความเป็นจริงในความรู้สึกมากที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะทั่วไป ต่อบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่ควรจะเป็นกรณีศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรอง แนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม ไปถึงประชาชน ในเขตพื้นที่อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ต่อบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
2. นำหนังสือแนะนำตัวของผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม พร้อมแบบสอบถามไปถึงประชาชน ในเขตพื้นที่อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ต่อบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้าน ที่ถูกสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวม ข้อมูลโดยผู้วิจัยเอง
3. รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วนำไปดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป ภายในระยะเวลา 40 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่รวบรวมทั้งหมดและดำเนินการดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัยจะตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและแยกแบบสอบถามฉบับที่ไม่สมบูรณ์ออก จำนวน 23 ฉบับ
2. การลงรหัส (Coding Form) นำแบบสอบถามที่ต้องเรียบเรียงมาลงรหัสตามที่กำหนดไว้ล่วงหน้าสำหรับแบบสอบถามชนิดปลายปิด (Close - ended) ส่วนคำถามชนิดปลายเปิด (Open - ended) ผู้วิจัยนำมารวบรวมจัดหมวดหมู่และเรียงความถี่ในแต่ละประเด็น
3. ประมวลผลข้อมูลที่ลงรหัสแล้ว โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistic Package for Social Sciences)
4. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป บรรยายคุณลักษณะของบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่ควรจะเป็น กรณีศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
5. การวิเคราะห์ข้อมูล ระดับบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่ควรจะเป็น กรณีศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) แล้วแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อบรรยายลักษณะของข้อมูล ผู้วิจัยได้นำคะแนนที่ได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยได้เป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด . 2543 : 100) ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีระดับความเห็นด้วยมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีระดับความเห็นด้วยมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีระดับความเห็นด้วยปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีระดับความเห็นด้วยน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด

6. ทดสอบเปรียบเทียบบทบาทกำนันใหญ่บ้าน ที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่ควรจะเป็น กรณีศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ใช้การทดสอบด้วย Paired - Samples t - test

7. ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยโดยการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ แอล เอส ดี (LSD : Least Significant Difference)

8. การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะใช้การอ่านเนื้อหาแล้วสรุปบรรยายประกอบตาราง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ในเขตพื้นที่อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร เปรียบเทียบบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่ควรจะเป็น ใช้การทดสอบด้วยสถิติ Paired - Samples t - test กรณีพบความแตกต่างกันระหว่างค่าเฉลี่ยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีการของ แอล เอส ดี (LSD : Least Significant Difference)

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

1.1 วิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นรายข้อ โดยการทดสอบทางสถิติ t-test เพื่อหาค่า t (ความแตกต่างระหว่างกลุ่มคะแนนสูงและกลุ่มคะแนนต่ำ) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

1.2 ความเชื่อมั่นหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามเป็นรายด้านหรือทั้งฉบับโดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของคอนบราค (Lee J. Cronbach)

2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปบรรยายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างของผู้มารับบริการและความคิดเห็นทั่วไป ใช้สถิติ

2.2 ความถี่ (Frequency)

2.3 ร้อยละ (Percentage)

2.4 การวัดโดยการใช้ค่าตัวกลางเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อจะศึกษาความคิดเห็นของประชาชน ในเขตพื้นที่อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ต่อบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่ควรจะเป็น

ระยะเวลาในการทำการวิจัย

ตั้งแต่เดือน มกราคม 2550 – เมษายน 2550

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY